

ĐỊNH LOẠI PHÂN TỬ VÀ XÁC ĐỊNH MỐI QUAN HỆ DI TRUYỀN CHO LOÀI GIỎI LÔNG HUNG (*Michelia braianensis* Gagnep) BẰNG ADN MÃ VẠCH

**Nguyễn Văn Toàn, Hoàng Minh Trang,
Hà Văn Huân, Lê Thị Thu Hiền**

TÓM TẮT

Giỏi lông hung (*Michelia braianensis* Gagnep) là loài cây gỗ lớn và có giá trị kinh tế cao. Nghiên cứu này đã nhân dòng và xác định trình tự nucleotit của 4 đoạn mã vạch ADN phổ biến ở thực vật là *matK*, *rbcL*, *trnH-psbA* và *ycf1b* ở loài Giỏi lông hung để làm dữ liệu chuẩn phục vụ giám định và xác định mối quan hệ di truyền. Kết quả phân tích trình tự nucleotit đã chỉ ra các đoạn *matK*, *rbcL*, *trnH-psbA* và *ycf1b* có kích thước tương ứng là 837 bp, 599 bp, 512 bp và 962 bp. Trình tự nucleotit của các đoạn mã vạch ADN của loài Giỏi lông hung này chưa có trên Ngân hàng gen quốc tế, vì vậy đã tiến hành so sánh trình tự nucleotit của các đoạn ADN này với trình tự nucleotit của các đoạn ADN tương ứng của một số loài thuộc họ Ngọc lan (*Magnoliaceae*) đã công bố trên Ngân hàng gen NCBI. Kết quả so sánh cho thấy: Đoạn *matK* có độ tương đồng cao nhất là 100% so với loài *Magnolia yunnanensis*, đoạn *rbcL* tương đồng cao nhất là 99,83% so với loài *Magnolia x soulangeana*, đoạn *trnH-psbA* tương đồng cao nhất là 98,2% so với loài *Magnolia dealbata* và đoạn *ycf1b* tương đồng cao nhất là 99,48% so với loài *Magnolia officinalis* Subsp. *Biloba*. Cây quan hệ di truyền của loài Giỏi lông hung với một số loài khác trong cùng chi đã được xây dựng dựa trên trình tự nucleotit của 4 đoạn mã vạch ADN. Từ kết quả nghiên cứu thu được, đã khuyến cáo sử dụng đoạn *trnH-psbA* hoặc *ycf1b* làm mã vạch cho giám định loài Giỏi lông hung *Michelia braianensis* Gagnep và xác định mối quan hệ di truyền vì đoạn này có khả năng phân biệt tốt nhất. Trình tự nucleotit của các đoạn mã vạch ADN trên đã được đăng ký trong Ngân hàng dữ liệu ADN Việt Nam với các mã vạch (Barcode ID) lần lượt là MMB0006, MMB0007, MMB0008, MMB0009.

Từ khóa: *Giỏi lông hung*, *giám định ADN*, *mã vạch ADN*, *matK*, *rbcL*, *trnH-psbA*, *ycf1b*.

Người phản biện: TS. Nguyễn Thị Lan Hoa

Ngày nhận bài: 31/8/2017

Ngày thông qua phản biện: 02/10/2017

Ngày duyệt đăng: 9/10/2017